

Marta Pieniążek-Samek

Dział Rycin

Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 20, 267-272

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DZIAŁ RYCIN

1996-1997

W latach 1996-1997 zbiory Działu Rycin powiększyły się o 73 nowe obiekty – jeden z pozysku własnego, pozostałe zaś z daru osób prywatnych.

Bez wątplenia najcenniejszy zespół stanowi 68 drzeworytów – ilustracji do *Boskiej Komedii* Dantego Alighieri – wykonanych przez Stefana Mrożewskiego (1894-1975), jednego z najznakomitszych grafików polskich naszego stulecia. Zespół ten, obejmujący dwie ilustracje do *Piekle* (MNKi/GR/3231 i MNKi/GR/3232) oraz po 33 plansze do *Czyszcza* (MNKi/GR/3233-3265) oraz *Raju* (MNKi/GR/3267-3299), przekazał do zbiorów muzealnych syn artysty, prof. Andrzej H. Mrożewski, do roku 1987 dyrektor biblioteki Laurentian University w Sudbury w Kanadzie. W obejmującej ponad 3000 grafik i ekslibrisów, a także liczne obrazy olejne, rzeźby czy projekty witraży, bogatej spuściźnie artystycznej Mrożewskiego *Boska Komedia* zajmuje miejsce wyjątkowe, stanowiąc w pewnym sensie *opus vitae* artysty. To gigantyczne przedsięwzięcie, jakim stało się pełne zilustrowanie włoskiego poematu, obejmowało wykonanie 100 plansz (a właściwie 101, włączając w to rytowany w roku 1943 portret Dantego) do wszystkich trzech części dzieła (34 do *Piekle* i po 33 do *Czyszcza* oraz *Raju*); praca nad nimi zajęła Mrożewskiemu aż 31 lat – pierwsze drzeworyty powstały bowiem w roku 1938, ostatnie zaś w 1969, na sześć lat przed śmiercią artysty. Poszczególne części różnią się między sobą nie tylko czasem powstania, lecz przede wszystkim formą i nastrojem, znakomicie współgrając z treścią literackiego pierwowzoru: dynamiczne, niemal groteskowe, operujące gwałtownym kontrastem czerni i bieli, wstrząsające wizje *Piekle* zastąpione zostaną w *Czyszczu* przedstawieniami bardziej statycznymi, bogatszymi w szczegóły i przepojonymi melancholią, by wreszcie przejść w *Raju* w rozbudowane, ekstatyczne niemal kompozycje pełne światła i radości. Idąc wiernie – a nawet bardzo wiernie – za tekstem Dantego, ilustruje Mrożewski wybrane wersy poszczególnych pieśni, kreując za pomocą igły i wielorzędownego ryłka własną wizję zaświatów – olśniewającą w formie i mistrzowską w wykonaniu. Do chwili otrzymania tego znakomitego daru w kieleckim muzeum zgromadzono już blisko 200 prac artysty (większość z przekazanej w 1956 roku kolekcji Ludwika Wiktora Kielbassa) – w tym także cykl 34 drzeworytów do *Piekle*; dopiero jednak dzięki ofiarowanym przez prof. Andrzeja H. Mrożewskiego rycinom, możliwe stało się pozyskanie kompletu ilustracji do *Boskiej Komedii* – zapewne najwspanialszego dzieła artysty i zarazem jednego z ważniejszych dokonań polskiej grafiki dwudziestowiecznej. W przyszłości ilustracje te zaprezentowane zostaną na planowanej przez muzeum wystawie *Imago aeternitatis. Boska Komedia w wizji Stefana Mrożewskiego*; bardziej szczegółowe omówienie rycin znajdzie się zaś w towarzyszącym tej ekspozycji katalogu.

Częścią większego daru, obejmującego przede wszystkim malarstwo, są natomiast trzy rysunki Henryka Czarneckiego (1889-1972), przekazane muzeum przez córkę artysty, p. Wandę Czarnecką (zob. *Nabytki Działu Malarstwa i Rzeźby*). Wykonane prawdopodobnie ok. 1915 roku prace łączy ze sobą analogiczna technika (szkic ołówkowy na papierze) niemal identyczna kompozycja i forma (potraktowane realistycznie popiersie mężczyzny na neutralnym tle) oraz temat – wszystkie bowiem przedstawiają portrety żołnierzy armii rosyjskiej (*Portret Kozaka w wysokiej czapie*, MNKi/GR/3300; *Portret młodego oficera z koczkiem*, MNKi/GR/3301; *Portret brodatego oficera*, MNKi/GR/3302).

Zupełnie odmienne w charakterze są natomiast dwie pozostałe prace, wykonane przez artystów związanych ze środowiskiem kieleckim – Ryszarda Praussa (1902-

Ryc. 14. Stefan Mrozewski *Purgatorio – Canto XX*, nr inw. MNKi/GR/3252, poz. kat. 26

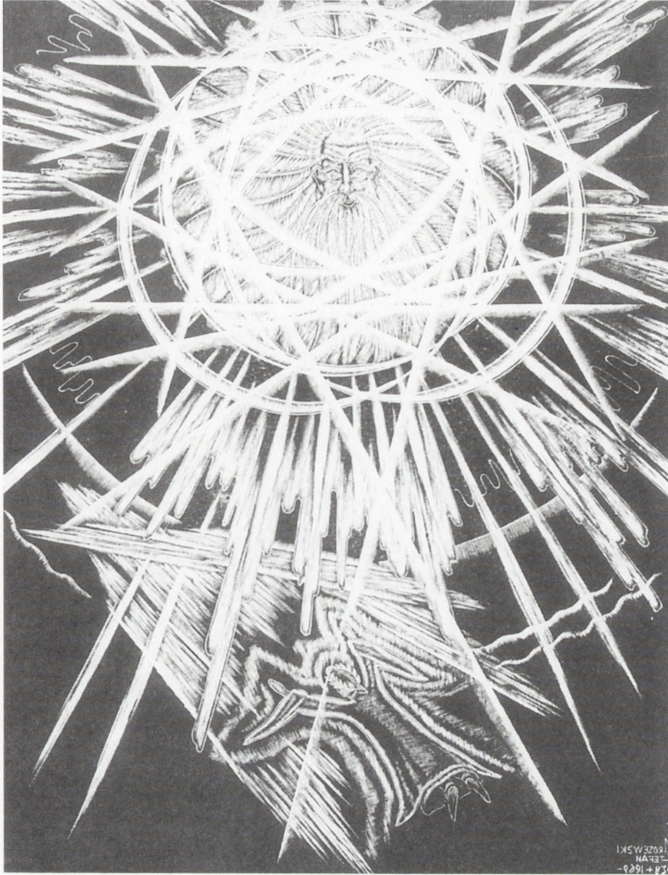

1955), absolwenta warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych, współzałożyciela kieleckiego oddziału ZPAP, oraz Bohdana Furnala (1935-1993), historyka sztuki i rysownika, wieloletniego pracownika naszego muzeum. Pierwsza z prac – *Kareta przed pałacem* R. Praussa (MNKi/GR/3230) to sporządzony ołówkiem szkic rozbudowanej, wielofigurowej kompozycji historyczno-rodzajowej, przedstawiający sześciokonną karecę oraz oddział husarii na dziedzińcu kieleckiego pałacu biskupiego, którego fasada stanowi tło dla całej sceny. Wykonany tuszem i piórkami *Pożar w pałacu* B. Furnala (MNKi/GR/3266) łączy natomiast dynamiczne, karykaturalnie traktowane wizerunki ludzkich twarzy z „chłodem” idealnie dopracowanej formy architektonicznej.

WYKAZ NABYTEKÓW

CZARNECKI Henryk (1889-1972)

1. *Portret Kozaka w wysokiej czapie*, ok. 1915, niesygn., papier ołówek, 23,9 x 16 cm, dar Wandy Czarneckiej z 1997 r.; nr inw. MNKi/GR/3300

Ryc. 15. Stefan Mrożewski, *Paradiso - Canto XXXIII*, nr inw. MNKi/GR/3299, poz. kat. 72

2. *Portret młodego rosyjskiego oficera z kolczykiem*, ok. 1915, niesygn., papier ołówek, 23,9 x 15,8 cm, dar Wandy Czarneckiej z 1997 r.; MNKi/GR/3301
3. *Portret brodatego rosyjskiego oficera*, ok. 1915, niesygn., 23,8 x 16,1 cm, dar Wandy Czarneckiej z 1997 r.; MNKi/GR/3302

FURNAL Bohdan (1935-1993)

4. *Pozar w pałacu*, 1979, sygn. i dat. na rys. p.d.: *B.F.79* oraz ołówkiem poniżej: *BOHDAN FURNAL*, papier tusz, 30,1 x 21 cm, pozysk własny z 1997 r.; MNKi/GR/3266

MROŻEWSKI Stefan (1894-1975)

Dwie ilustracje do *Boskiej Komedii* Dantego cz. 1: *Piekło*; dar Andrzeja H. Mrożewskiego z 1997

5. *Piekło - il. 26* (w. 13-59), 1940, sygn. monogr. na ryc. p.g.: *MS* oraz oł. pod ryc. p.d.: *StefMrożewski*, papier drzeworyt, 47,9 x 30,8 cm; nr inw. MNKi/GR/3231
6. *Piekło - il. 34* (w. 10-69), 1940, sygn. na ryc. p.g.: *MS* oraz oł. pod ryc. p.d.: *StefMrożewski*, papier drzeworyt, 48,2 x 30,7 cm; nr inw. MNKi/GR/3232
- 7-39. Cykl 33 ilustracji do *Boskiej Komedii* Dantego cz. 2: *Czyściec*; dar Andrzeja H. Mrożewskiego z 1997 r.; drzeworyty na papierze lub bibulce, wszystkie sygnowane monogramem związanym *MS* w różnych miejscach rycin oraz ołówkiem pod sceną prawy dół: *StefMrożewski*; po lewej również ołówkiem tytuł

7. „*Purgatorio*” *Canto I* (Pieśń I w. 19-39, 100-102), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,7 x 24,7 cm; sygn. MNKi/GR/3233
8. *Canto II – Purgatorio* (Pieśń II w. 10-51), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,7 x 24,7 cm; MNKi/GR/3234
9. *III Purgatorio* (Pieśń III w. 46-102), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 32 x 24,8 cm; MNKi/GR/3235
10. *Purgatorio – Canto V* (Pieśń IV w. 14-135), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*; l. d.: *to jest IV ilustracja*; papier drzeworyt, 31,7 x 24,7 cm; MNKi/GR/3236
11. *V ilustracja* (Pieśń V w. 8-26, 130-136), sygn. monogr. na ryc. p.g.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,7 cm; MNKi/GR/3237
12. *VI Purgatorio* (Pieśń VI w. 55-78), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 32 x 24,4 cm; MNKi/GR/3238
13. *Purgatorio – Canto VII* (Pieśń VII w. 70-136), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 32,1 x 25 cm; MNKi/GR/3239
14. *8 ilustr.* (Pieśń VIII w. 1-45, 94-108), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,9 x 25 cm; MNKi/GR/3240
15. Pieśń IX (w. 70-108), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, l.d.: 9, bibułka drzeworyt, 32 x 25 cm; MNKi/GR/3241
16. *Purgatorio – Canto X* (Pieśń X w. 1-75, 100-139), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,7 x 24,5 cm; MNKi/GR/3242
17. *Purgatorio – Canto XI* (Pieśń XI w. 1-51), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,2 cm; MNKi/GR/3243
18. *Purgatorio – Canto XII* (Pieśń XII w. 28-43, 88-107), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,5 cm; MNKi/GR/3244
19. *Purgatorio Canto XIII* (Pieśń XIII w. 1-84), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,5 x 24,5 cm; MNKi/GR/3245
20. *Purgatorio – Canto XIV* (Pieśń XIV w. 127-151), sygn. monogr. na ryc. l.g.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,7 x 25 cm; MNKi/GR/3246
21. *Purgatorio – Canto XV* (Pieśń XV w. 85-114), sygn. monogr. i dat. na ryc. p.d.: *MS 1942*, papier drzeworyt, 31,2 x 24,2 cm; MNKi/GR/3247
22. *Purgatorio – Canto XVI* (Pieśń XVI w. 5-6, 16-51), sygn. monogr. na ryc. l.g.: *MS*, papier drzeworyt, 31,1 x 24,2 cm; MNKi/GR/3248
23. *Purgatorio – Canto XVII* (Pieśń XVII w. 40-78), sygn. monogr. na ryc. p.g.: *MS*, papier drzeworyt, 31,1 x 24,1 cm; MNKi/GR/3249
24. *XVIII Purgatorio* (Pieśń XVIII w. 76-129), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,5 x 24,2 cm; MNKi/GR/3250
25. *Purgatorio – Canto XIX* (Pieśń XIX w. 1-33), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,2 x 24,3 cm; MNKi/GR/3251
26. *Purgatorio – Canto XX* (Pieśń XX w. 1-18, 139-144), sygn. monogr. na ryc. l.g.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,6 cm; MNKi/GR/3252
27. *Purgatorio – Canto XXI* (Pieśń XXI w. 7-13, 130-136), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,5 cm; MNKi/GR/3253
28. *Purgatorio Canto XXII* (Pieśń XXII w. 118-129), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,3 x 24,6 cm; MNKi/GR/3254
29. *Purgatorio – Canto XXIII* (Pieśń XXIII, w. 16-75), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,3 x 24,2 cm; MNKi/GR/3255
30. *Purgatorio Canto XXIV, Dante* (Pieśń XXIV, w. 98-154), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, pod ryc. ol. l.d.: *Epr. d. Artiste*, bibułka drzeworyt, 31,2 x 24,4 cm; MNKi/GR/3256
31. *Purgatorio – Canto XXV* (Pieśń XXV w. 109-139), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,4 x 24,2 cm; MNKi/GR/3257
32. *Purgatorio – Canto XXVI* (Pieśń XXVI w. 4-6, 28-51), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,7 x 24,5 cm; MNKi/GR/3258
33. *Purgatorio – Canto XXVII* (Pieśń XXVII w. 1-48, 88-90), sygn. monogr. na ryc. l.g.: *MS*, papier drzeworyt, 31,1 x 24,4 cm; MNKi/GR/3259

34. *Canto XXVIII „Purgatorio”* (Pieśń XXVIII w. 1-63), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, pod ryc. ol. l.d.: *Epr. d'Artist.*, papier drzeworyt, 31,3 x 24,7 cm; MNKi/GR/3260
35. *Purgatorio – Canto XXIX* (Pieśń XXIX w. 73-132), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,6 cm; MNKi/GR/3261
36. *Purgatorio – Canto XXX* (Pieśń XXX w. 13-72), 1943, sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,6 x 24,5 cm; MNKi/GR/3262
37. *Purgatorio, Dante il. 28* (właściwie Pieśń XXXI w. 92-102), dat. i sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS/ (...)* 1943, bibułka drzeworyt, 31,7 x 24,7 cm; MNKi/GR/3263
38. *XXXII Purgatorio* (Pieśń XXXII w. 85-108), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,7 x 24,8 cm; MNKi/GR/3264
39. *„Purgatorio” Canto XXXIII* (Pieśń XXXIII w. 103-114), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,5 x 24,7 cm; MNKi/GR/3265
- 40-72. Cykl 33 ilustracji do *Boskiej Komedii* Dantego cz. 3: *Raj*; dar Andrzeja H. Mroźewskiego z 1997 r.; drzeworyty na papierze lub bibułce, wszystkie sygnowane monogramem wiązanym *MS* w różnych miejscach rycin oraz ołówkiem pod sceną prawy dół: *StefMroźewski*, z lewej również ołówkiem tytuł
40. *Paradiso – Canto I* (Pieśń I w. 46-66), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 32,1 x 25,3 cm; MNKi/GR/3267
41. *Paradiso – Canto II* (Pieśń II w. 112-148), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 32,1 x 25,1 cm; MNKi/GR/3268
42. Pieśń III (w. 1-24), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,3 x 24,3 cm; MNKi/GR/3269
43. *Paradiso – Canto IV* (Pieśń IV w. 28-63), sygn. monogr. na ryc. l.g.: *MS*, papier drzeworyt, 32,2 x 25,3 cm; MNKi/GR/3270
44. *„Paradiso” Canto V* (Pieśń V w. 85-90, 97-120), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,4 x 24,7 cm; MNKi/GR/3271
45. *„Paradiso” Paradiso VI* (Pieśń VI w. 10, 127-142 oraz Pieśń V, w. 130-139), dat. i sygn. monogr. na karcie trzymanej przez Dantego: 1952 *MS*, bibułka drzeworyt, 32,2 x 25,1 cm; MNKi/GR/3272
46. *„Paradiso” Canto VII* (Pieśń VII w. 1-9, 35-45), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 32 x 25 cm; MNKi/GR/3273
47. *Paradiso – Canto VIII* (Pieśń VIII w. 1-84), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 32,2 x 25,2 cm; MNKi/GR/3274
48. *Paradiso – Canto IX* (Pieśń IX w. 22-66, 82-96), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 32,2 x 25,1 cm; MNKi/GR/3275
49. *Paradiso – Canto X* (Pieśń X w. 64-138), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 32,2 x 25,2 cm; MNKi/GR/3276
50. *Paradiso – Canto XI* (Pieśń XI w. 13-15, 28-39), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 32,2 x 25,2 cm; MNKi/GR/3277
51. *Paradiso – Canto XII* (Pieśń XII w. 19-21, 80, 130-145), sygn. monogr. na ryc. na sukni kobiety: *MS*, papier drzeworyt, 32,2 x 25,4 cm; MNKi/GR/3278
52. *Paradiso – Canto XIII* (Pieśń XIII w. 1-30), sygn. monogr. na ryc. na skrzydle anioła: *MS*, bibułka drzeworyt, 32,3 x 25,3 cm; MNKi/GR/3279
53. *„Paradiso” Canto XIV* (Pieśń XIV w. 82-87, 97-126), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 32,1 x 25,2 cm; MNKi/GR/3280
54. *Paradiso – Canto XV* (Pieśń XV w. 46-69), sygn. monogr. na ryc. na sukni Dantego: *MS*, papier drzeworyt, 32,2 x 25,3 cm; MNKi/GR/3281
55. *Paradiso – Canto XVI* (Pieśń XVI w. 22-27), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,8 cm; MNKi/GR/3282
56. *Paradiso – Canto XVII* (Pieśń XVII w. 112-142), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,4 x 24,9 cm; MNKi/GR/3283
57. *Paradiso – Canto XVIII* (Pieśń XVIII w. 22-51), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,9 cm; MNKi/GR/3284
58. *Paradiso – Canto XIX* (Pieśń XIX w. 1-21, 34-39), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, na odwrocie karty l.g. litery japońskie czerwonym tuszem, papier drzeworyt, 31,6 x 24,8 cm; MNKi/GR/3285

59. *Paradiso – Canto XX* (Pieśń XX w. 37-72), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, bibułka drzeworyt, 31,5 x 25 cm; MNKi/GR/3286
60. *Paradiso – Canto XXI* (Pieśń XXI w. 25-72, 103-126), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,7 cm; MNKi/GR/3287
61. *Paradiso Canto XXII* (Pieśń XXII w. 22-51), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,9 cm; MNKi/GR/3288
62. *Paradiso – Canto XXIII* (Pieśń XXIII w. 16-45, 70-126), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, l.g. litery japońskie czerwonym tuszem, papier drzeworyt, 31,3 x 24,7 cm; MNKi/GR/3289
63. *Paradiso – Canto XXIV* (Pieśń XXIV w. 19-45), sygn. monogr. na ryc. na karcie trzymanej przez Dantego: *MS*, papier drzeworyt, 31,3 x 24,2 cm; MNKi/GR/3290
64. *Paradiso – Canto XXV* (Pieśń XXV w. 13-27, 100-117), sygn. monogr. na ryc. na karcie trzymanej przez Dantego: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,7 cm; MNKi/GR/3291
65. *Paradiso – Canto XXVI* (Pieśń XXVI w. 1-66, 82-96), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,6 x 25 cm; MNKi/GR/3292
66. *Paradiso – Canto XXVII* (Pieśń XXVII w. 1-11, 19-27, 40-66), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,8 cm; MNKi/GR/3293
67. *Paradiso – Canto XXVIII* (Pieśń XXVIII w. 13-39, 94-96), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,9 cm; MNKi/GR/3294
68. *Paradiso – Canto XXIX* (Pieśń XXIX w. 49-57, 91-93, 130-145), sygn. monogr. na ryc. l.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,8 cm; MNKi/GR/3295
69. *Paradiso – Canto XXX* (Pieśń XXX w. 61-81, 88-120), sygn. monogr. na ryc. z l.: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 24,8 cm; MNKi/GR/3296
70. *Paradiso – Canto XXXI* (Pieśń XXXI w. 59-142), sygn. monogr. na ryc. na skrzydle anioła: *MS*, papier drzeworyt, 31,5 x 25 cm; MNKi/GR/3297
71. *Paradiso – Canto XXXII* (Pieśń XXXII w. 4-36, 85-99, 118-138), sygn. monogr. na ryc. p.d.: *MS*, papier drzeworyt, 31,7 x 24,8 cm; MNKi/GR/3298
72. *Paradiso – Canto XXXIII* (Pieśń XXXIII w. 115-145), sygn. na ryc. p.d. monogramem rozpisany w litery nazwiska i imienia oraz dat.: *Mrożewski/ Stefan/ 1938 + 1969* (litery i cyfry odwrócone), papier drzeworyt, 31,7 x 24,8 cm; MNKi/GR/3299

PRAUSS Ryszard (1902-1955)

73. *Kareta przed pałacem*, l.30. XX w., sygn. ol. p.d.: *RPrauss*, papier ołówek, 21 x 29,5 cm; dar Anny Narzymskiej-Praussowej z 1966 r.; MNKi/GR/3230

Marta Pieniążek-Samek

DZIAŁ HISTORII

1996-1997

W latach 1996-1997 Dział Historii Muzeum Narodowego w Kielcach wzbogacił się o 93 eksponaty pochodzące z darów, przekazów i depozytów. W porównaniu z latami poprzednimi można zauważyć spadek liczby nabytków. W latach 1993-1995 np. przybyły 653 eksponaty, a w samym 1994 r. – 115.

Podobnie jak w latach poprzednich, przy gromadzeniu zbiorów zakładano przede wszystkim wzbogacanie zasobu muzealnego stanowiącego podstawę organizacji stałej wystawy historycznej, związanej z dziejami miasta i regionu. Scenariusz ekspozycji gotowy od początku lat dziewięćdziesiątych jest stale uzupełniany nowymi nabytkami.

W omawianym okresie nabytki tworzą głównie dary: 88 pozycji. Do Działu Historii trafiła m.in. część dużego daru Wandy Czarneckiej. To dzięki niej po raz kolejny zanotowano eksponaty mówiące o legionowej przeszłości miasta, a to za sprawą